

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 40 frt - kr.
Félévre 20 - -
Negyedévre 10 - -
Egy hónapra 5 - -
Egy napra 1 - -

Egyes szám ára 4 kr

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzör
hirdetéseket alkuszerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Alki a »Debreczen«-re 1896. január elejétől új előfizetőül már most jelentkezik, f.évi decz. havában ingyen kapja lapunkat

A nemzetgyalázó könyv.

»Ez a mi világunk egy csodálatosan alakítható világ és az ember a legnagyobb alakító minden teremtetek között« — írja Carlyle Tamás valahol.

Ez a rövid, három soros mondat jutott eszembe, amidőn Ábrányi Kornél képviselő ur könyvét: »A király«-t végig olvastam. Mert fájdalom, elolvastam.

Igen, fájdalom! Én, a ki az 1848—1849. s az azokat követő évek irodalmában buvárkodtam, hozzá vagyok szokva sok piszkolódás, rágalom és vádaskodás olvasásához, melyet a fizetett kétlábu tollatlanok bérenez tollal összeirtak minden ellen, ami magyar, ami hazafias. Oly szellemű könyvet azonban, mint az Ábrányi uré, 1867. óta Magyarországon sem névvel, sem névtelenül — a három csillag sugarai alá rejtőzve — sem nem irtak, sem nem adtak ki.

És nem csoda, ha Carlyle fentebb idézett mondata eszembe jutott. Mert a könyv olvasása közben, olyan helyeken, ahol legelősebben fujja a tajtékot nemzetére, feltűntek belki szemeim előtt a véderő vitabeli vacsorák, melyeket a két ellenzéki párt tartott a Hungáriában s melyek egyikén sem mulasztotta el Ábrányi Kornél ur odakiáltani a cigányoknak: »Csoportosuljunk a trón körül!« Mire aztán a jóelőre beoktatott more egy »szép dallamu«, de nem közkedveltségű himnuszba fogott, annak hetedik-nyolczadik akkordja után azonban rágyujtott arra a villanyzó friss magyar nótára, a mely a becsületében ugyan nem sérti meg a németet — de nem is dicséri.

A »trón körül való csoportosulás« szálló igévé vált egy időre a képviselői körökben.

De Ábrányi Kornél ur ma már másképp »csoportosul.« — S hogy megmutassa miként: gyalázó munkát ír saját nemzetéről.

Mert ismétlem, hogy hazánkban az újabb időkben ily nemzetgyalázó könyvet nem irtak s nyomtattak ki.

Nem pedig több okból:

Először azért nem, mert sem irodalmunk, sem hírlapirodalmunkban nem emelkedett oly hang, mely az uralkodó személyét sértette volna. Tehát nem volt szükséges az uralkodónak védelmére keln.

Másodszor, mert eddig nem akadt

még magyar ember, a ki uralkodóját azzal sértette volna meg, hogy egy könyvben védelmezi a koronás fejedelmet és Görgei Arthurt. Ábrányi Kornél, a ki az uralkodó védőjeül tolja fel magát, ezt teszi, midőn könyvének 30-ik oldalán, alól a Habsburg-ház Géniuszával ezt mondatja: »Nem kerestetek-e bűnbakot, s nem ültetek-e statáriumot felette? nem ítéltek-e a legkegyetlenebbre: az eleven halálra? Igazságos ítélet volt-e ez?»

Hát illendő-e ez? A loyaltással össze tudja egyeztetni Ábrányi Kornél ur, hogy egy lapon beszél az uralkodóról és a világoosi árulás sötét háttérü lovagjáról?

Végre nem irtak a kiegyezés megkötése óta ily könyvet, mert még eddig nem akadt olyan magyar ember, mondhatni rossz hazafi, hogy erősebb kifejezéssel ne éljen, a ki minden ok nélkül bevádolta volna honfitársait, beakkuzáta volna saját nemzetét a szomszéd Ausztria előtt. A könyv nyelve magyar, belőle azonban Lueger ur beszél.

Igen, Lueger helyett most Ábrányi ur vállalkozott erre a nem épen nemes feladatra. Neki egész Magyarország illoyalis. Ő a közvádó, a ki nemcsak a jelent, hanem nemzetünk egész múltját is legyalázza kérélhetlenül. Ő a »gáncs és félelem nélküli« politikus. — Mert a mohácsi szerencsétlen csatavesztés óta, Ábrányi ur szerint, Magyarországon nem termelt még derék, jóra való, igazán loyalis hazafi — legfeljebb talán »A király« cz. könyv íróját tartja annak. Pedig, ha könyve logikával lenne megírva, nem olvasná rá a magyar nemzet akkori fiaira. Szerémi György uram alábbi szententáját: »Annyira súlyedtek már a magyarok, mind az urak, mind a nemesek, hogy a kinek két fia volt egyiket Ferdinánd, másikat János pártjára küldötte.«

Az ilyen példáért nem kellett volna Ábrányi Kornél urnak Szerémi Györgyig visszavándorolni. Találhatott volna ő ily példát közelebb is. Ugy tudjuk, hogy az ő uraatyjának szinte két fia vagyon, s hogy e két fia közül az egyik (Kornél) az osztrák-magyar kiegyezés pártjának, a másik (Emil) pedig Magyarország teljes függetlenségének volt képviselője az országgyűlésen.

Sem mi, sem az Ábrányi Kornél ur által megkasztigált magyar nemzet nem oka annak, »ha a magyarok mostanában is súlyednek ennyire.«

Maga a könyv szelleme szolgál, talpnyaló és csuszó-mászó. Minden ol-

vasható ki abból a könyvből, csak a magyar nemzet szeretete nem

Ha a középkorban irták volna e könyvet, ma már akkor is tulságosnak találnók a benne levő tömjénezést, — mert bár hajdan is tömjéneztek a hatalmasoknak, de a bókzápor közt sem feledkeztek meg a népek milliói iránt tartozó kötelességekről. — Az író kötelessége pedig ez igazmondásnál kezdődik.

No hát Ábrányi ur annyira belehabarodik a korona iránti fejbókolásba, hogy még a saját nemzetének tartozó tiszteletéről is megfeledkezik. Terem nem enged, hogy részletesen foglalkozzam e könyvvel. No meg nem is érdemes! Ugy sem fogok róla szólni, mint egyike azoknak a kitömnivaló fenevadaknak, a kik magyar voltunk daczára elég vakmerők vagyunk azt követelni, hogy ez a szerény magyar nemzet ne legyen Ausztria gyarmata, rabszolgatelepe, fejős tehene, hanem legyen önálló, független, minden idegen beavatkozástól ment szabad ország.

Csak általánosságban lesz reá még pár szavam.

Az 1867-iki kiegyezés megkötése után minden osztály alkotott magának egy kis igazságot; megcsinálta politikai programját, mely által az ország ügyét előmozdítani igyekezett a törvények keretén belül. A pártok 28 esztendő óta vivják parlamenti tusáikat, s az egyik rész Ausztriával együtt akar boldogulni, a másik pedig attól függetlenül. Szidják a pártférfiak egymást; te is dorongolják ott, a hol lehet, s ugy, a hogy lehet de hát mégis csak e két nagy politikai táborra van felosztva egész Magyarország. Két részre van osztva e haza gazdag-szegénye!

A kiegyezés pártja (a melyen Kornél ur van) olyannak tartja Ausztriát, mint az afrikai szerezsen Mumbó-Jumbó bálványiszobrá, melyet maga-maga csinál egy darab karóból, ócska rongyokat függeszt rá és imádkozik előtte. Mi függetlenségi párt (melyhez Emil ur is tartozott) kinevetjük ezt a Mumbó-Jumbó bálványt, s nem akarjuk, hogy reánk nehezdedjen, mert tudjuk, hogy korhadt az alapja, s ha összedől; maga alá temet.

Hát ki tilthatja meg egy nemzetnek hogy függetlenségre törekedjen? Ki tilthatja meg a nemzet fiainak, hogy bálványozzák azt a férfit, akinek neve a függetlenség szimbóluma? Hisz az ily író, mint Ábrányi ur, a kis Bulgáriából, Romániából, vagy Szerbiából, mint hazá-árlót kergetnék ki, — ha el bírna jutni a határig ép bőrrel. Mert még azok laz,

1582

inczi-finczi államcskák is ki bírták
vívni függetlenségüket, mert akarták.

Mondjon egy oly államot Ábrányi
ur az egész világtörténetből, mely ön-
ként, jó szántából, csupa lovagiasságból
mondott volna le önállóságáról, nemzeti
létéről. Hisz, a mely perczben e lemondás
bekövetkezik, megszűnik az a nemzet
lovagias lenni. Ily bárgyu, birka-
nemzetet nem mutat fel a történelem.

S ha a magyar nemzet hajója csak-
ugyan elér oda, ahová Ábrányi ur sze-
retné kormányozni, ha e nemzet végleg
lemondana a függetlenségi törekvésekről,
akkor ezen a földön nem lesz többé ma-
gyar nemzet, hanem csak magyarok fog-
ják a Tisza-Duna közét lakni; akkor ez
a nemzet Lengyelország sorsára jut és
megérdemli ezt a sorsot.

Ha így haladunk, a hogy Ábrányi
ur kezdi, még ez is bekövetkezhet. Hisz
ő még nemzeti hőseinket és vértanúin-
kat is kigunyolja. Én nem követem őt
erre a térre s nem fogom a rossz ma-
gyarokat felsorolni. De miután ő a
Kossuth-kultusz s a függetlenség után
való törekvést egybekapcsolta; jegyezze
meg jól, hogy a nemzet millióinak sok-
kal nagyobb érzeke van a Kossuth-kul-
tuszt s a lojalitás dolgában, mint az
olyan politikai szelkakasnak, a ki már
élete delén arra az irodalmi lejtőre ju-
tott, melyen évtizedekkel ezelőtt a Po-
nori Thewrewk József, a Lewitschnig-
gek és a Ludasi Ganz Mórok végezték
pályafutásukat.

Pedig hát nemcsak a nép bír érzék-
kel a Kossuth-kultusz iránt. Bir aziránt
mindenki, a ki magyar, Nekem is van
erre egy koronatanum. Haláláig testi-
lelki barátság fűzte Ábrányi urhoz. Mu-
tathatnék én neki levelet attól a férfi-
tól, kinek a párisi Morgueban lefényképe-
zett holt arcát ő előtttem egy »győztes
imperátor« arcához hasonlítá. Mutathat-
nék neki levelet boldogult Grünwald Bé-
tától, melyben a többi közt a következő-
ket írja: »most dolgozom egy munkán,

melyben Kossuthnak elégtételt
szolgáltatok Széchenyivel szem-
ben.«

Meg vagyunk győződve, ha ez a
Grünwald Béla ma élne, csak azt mon-
daná Ábrányi urnak, a mit egész Ma-
gyarország; »Ophelia, menj mielőbb va-
lami osztrák diplomatiái kolostorba!«

Hentaller Lajos.

orsz. képviselő.

Irinyi János.

— 1819—1895. —

Még csak néhány napja mult, hogy Irinyi
János, a visszavonultságban élő jeles magyar
kémikus, 82 éves korában meghalt Vertesen,
Biharmegyében.

Irinyi János a magyar kémiai tudomány
egyik uttörője, ki nemcsak az ipar és irodal-
om terén jeleskedett, hanem tudományának
a szabadságharcban is nagy hasznát vette a
berlini és bécsi különösen arról nevezetes, hogy
ő volt a foszforos gyújtó feltalálója.

Irinyi János született Nagy-Létán, Bihar-
ban, 1819-ben. Középiskolai tanulmányait
Nagyváradon és Debreczenben végezte, azután
a berlini és bécsi műegyetemen tanulta a ké-
miát s fiatal technikus korában, 1836-ban ta-
lálta fel a gyújtót. Hogy mi módon, azt ő
maga a következőkben mondotta el.

»Mikor a bécsi politechnikum kémiai ta-
nára Meissner élt, én az ő, ő az én kedven-
czem volt. Többek között az ólom hiperoxidjá-
ról tartott előadását és a barna port kényi-
rággal dörzsölgette üveg mozsárban, igyérve a
figyelmes hallgatóságnak, hogy a kén meg fog
gyuladni. Mikor ez nem történt, nekem hamar
eszembe jutott, hogy ha kén helyett foszfort
vett volna, az már régen égne. Ebből áll a
találmány.

Egyik társamnak, kinek apja a Fünfhaus-
ban gyáros s az István-téren boltos volt,
mondám: hozzon nekem ólomport, választó-
vizet és egy huszast adtam neki foszforra,
melyet talán inkább adnak neki a »fekete ku-
tyánál«; mert, mondám, cüdhölélit akarok
csinálni. (Akkor még nem volt gyufa szó meg-

teremtve.) A foszfort forró vízben granuláltam
(most már nem így készül), kihülés után a
megmért barna porral és hogy a fára ragad-
jon, arab mézgyával összekevertem s tíz szál
olyan cüdhöléliről, minőt akkor üvegbe szok-
tak mártani, lefaragván a vízben meggyuló
(Bertholet párisi tanár által feltalált) keveré-
ket, ennek helyébe a magam által feltalált ke-
veréket kentem s a fűcskát az ablak párká-
nyára tettem száradni.

Este azután hazajövet az Alser-külvárosi
Bacci-kávéházból, hova magyar lapokat járat-
unk, megpróbáltam a cüdhöléljeimet. Vacsorá-
nál (mely rendesen a holdvilágnál volt) meg-
mutattam társamnak, a debreczeni V. L.-nek.
Másnap előadás előtt megmutattam Meissner
tanárnak és a még mellette lévő vagy négy
fiatalnak; készitési módját is elbeszéltem ele-
jétől végig. Egy F. nevű fiatalember azt a ta-
nácsot adta: vegyek magamnak rá privile-
giumot.

Van 1836-ban egy fiatal magyar, Bécsbe
megy politechnikumba, a nélkül, hogy Pesten
lett volna; lenézi az odavaló szegény alkot-
mánytalalókat, mert Magyarországon alkot-
mány volt; a privilegiumot csak két oldalról
ismertük: az egyik a nemesi, a másik a
gyöngyösi; s még csak 1843-ban készitettünk
Pesten, az iperegyesületi választmányban sza-
badalmi törvényjavaslatot és Pestmegye ezt
követi, utasításul is adta, de törvény akkor
sem lett belőle; így 1836-ban még kevésbé
volt a magyarnak szabadalmi törvénye. S ha
most az az 1836-iki fiatal magyar azt találta
mondani, hogy neki osztrák privilegium nem
kell, azt, a kinek tetszik, a szemére hányhat-
ja, de ő, ha netalán száján kiszalasztotta,
többé vissza nem vonhatja. Mehetünk tovább.

Másnap délután ugyancsak a politechni-
kumban Pf. mechanikusnak mutattam a zajta-
lan gyufát. »Mutattam-e már másnak is s kik-
nek?« kérdé. Sajnálta, miért nem neki először.
Ennek aztán én mondtam, hogy még nem késő
tán még senki sem folyamodott, ha akarja,
vehet rá privilegiumot. Pf. e ment s vissza
jött. Magához hív, hol rá van valaki vár. Elin-
dulván, mondá, hogy Römer István Bécsben
lakó magyar kereskedő vár, kinek sok pénze

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Az idegbeteg.

Irta: M o h i.

A pénz arisztokrácia tagjai fesztelenül,
jó kedvvel mulattak a k é k szalonban. Itt
egy csoport nő, fiatal emberekkel s férjek-
kel tarkítva, apró-cseprő, de mulattató haszon-
talanságokról beszélget, amott a háromtőzsdé-
király egy speculans hajlamú idősebb nőnek
magyarázza a legújabb poliikai események ha-
tását az árfolyamokra.

Ezek közül első tekintetre kívánna egy
szelid, őszbevegyült börziánér, kinek hom-
lokán mélyen bevágott redő fut alá, valami
titkos nagy bánatra, valami sűjos, megrendítő
szerencsétlenségre engedvén következtetni. Bá-
mulatos nyugalmát, tökéletes hidegvérét cso-
dálva, emlegettek a tőzsdé látogatói.

Éppen az örmény kérdést taglalják.

— Nem is lehet olyan fontoságot tulaj-
donítani e kérdésnek, mint a mennyire föl-
fújják, mert az államok érdek-szövetsége bár-
milyen nérvet öltön is a lázadás — hihet-
lenül rövid idő alatt elfojthatja.

E szavakat érdekes alak mondotta, kiről
fentebb megemlékeztünk. Rivalisa, egy elhízott
alacsony, pöfeteg, rögtön kész volt az ellen-
vetéssel:

— De hát ha igaz az a kőszá biir, hogy
maga Anglia igyekszik a lázadást ravasz for-
dulatokkal, akamunkálatokkal szítani, hogy
a zavarosban elhalászbassa az orosz elől Kons-
tan inápolyé;

— Meglehet, de mindezt kicsinyes ok len-
ne a a világi haborura. Nem a fejedelmek,
nem is az egyes államok kormányzó testüle-
tei, de maguk az adó által elcsigázott népek,
maguk a közkatónak képezik a rettegett há-
boru . . .

Szava hirtelen elakadt, szeme egy pontra
mered, arca lángba borult, kezei ökölbe szo-
rulnak. Majd rohamosan sáppadt, homlokára
nehéz cseppek gördülnek s végig folynak az
eltorzult arczon. A máskor oly inponáló ala-
kon lázas reszketegség vesz erőt.

Rémület támad az egész teremben. Or-
vosért szaladnak, a beteget karonfogva a ke-
revetkez vezetik, de pár percz múlva már meg-
szóllal, még remegve ugyan a belső izgatott-
ságtól, hanem azért meglehetősen szelid hangon.

— Köszönöm, már elmúlt a roham, ma-
gam is lebirok menni a kocsimhoz.

A háziak azonban nem engedték. Rész-
vétteljes hangon es arczczal kiserik le a lép-
csőkön, hogy hazamehessen, lepihenhessen.

A kocsiiban, majd otthon is valami tom-
pa rémület, ész-zsibbasztó kábulat tartja fenn
idegeit.

Orvost nem enged hivatni, hiszen reggelre
gyis elmulik minden baj.

És igaza van.

Halványabban ugyan, de megjelenik a
tőzsdén s végi dolgait rendesen. — A déli
tőzsdé után gondolatokba merülve sétál a kör
uton, mikor egyszerre, mint a derült égből le-
csapó villám, egy kétségbeesett hang kiáltása
hangzik mögötte:

— Tolvaj! Fogják meg!

Ő már nem látja sem az üldözőket, sem
az üldözöttet. Egy hang, egy jajszó nélkül ősz-
szerogyott.

Mire a mentők hozzáfogtak az élesztési
kíséret-khez, lassan-lassan hűlni kezdett a
faradt test; pihenésre vágott, pihenésre tért.

Megindították a vizsgálatot, egybevetették
hires orvosok a két eseményt és megallapi-
tották, hogy a »klepto-mánia« egyik súlyos
valfajában szenvedett már évek óta s ott a
szalonban itt másutt, de mindig ugyanazon
szó üldözte, — ezen egy szó kergette a
halalba is:

— Tolvaj!

Szegény börze-király! Hát a tolvajoktól
félt . . .

Rendeztek aztán szép fényes temetést,
gyászt is öltött érte pár ezer ember s aztán
el is felejtették szépen, mint a hogy elfelejtik
a legutolsó nap számost.

A temetés után pár hónap múlva Ede, a

van, meg akarja venni találmányomat, ha semmit sem ér is, csak hogy más valaki a cím alatt gyufát ne készíthessen. Kérhetek tőle akarmit.

En azt mondtam: adjón három garast mert nekem ennyibe került a foszfor. (A többi társam, Piller, ingyen adta.) Pf.-nél már ott volt Römer s elhozott magával minden szükségeset. Pf. a politechnikumból kért egy kis ólom-hyperoxydot. Itt aztán próbát csináltak. En néztem, mert már Römer tudta Pf.-től, miképp kell eljárni; csak előttem akarta megpróbálni, igaz-e, a mit Pf. mondott.

A következő nap délutánra a boltba igérektem s itt Römer már papiros-tokokba rakta elem az én barna keverékemet, fura, viaszra, papirosra, taplóra (kénnel és a nélkül) kenve. S a mellék-zobában azt nyilvánítván, hogy tökéletesen meg van elégedve, monda, hogy holnap privilégiumért folyamodik. Kérdé: mit kívánok tőle. En e kérdésre azt válaszoltam: miért? hisz ő engem nem is látott, mikor már tudta, hogy kell készíteni és semmi szüksége sem volt reám. Ő azzal vett véget a dolognak, hogy ha valamely szegény haládtalan ember meghal, véu asszonyokat fogadnak, hogy a temetésnél sirjanak, pedig a halott annak semmi hasznát nem veszi, ő pedig az én találmányomnak hasznát veendi, ingyen nem fogadhatja el stb. Ajánlatát kénytelen voltam elfogadni, hogy haza jöhessenek.

Midőn az időben egyszer T. S. gróffal Bécs utcáin sétáltam, a wiedenai hid mellett már árulták a gyerkőcök a gyufát. Társam arra az észrevételre fakadt, hogy ezek klienseim. Arra kértem: hagyjon már békét ezzel a gyufával; mert ha én a kemia teóriájának nem tudnám egyéb hasznát venni e haszontalanság nál, még ma kitekerném a nyakamat. Ez, meglehet, nagy szó volt, pedig annyi áll, hogy mindég untam, ha még azon tul is valaki említette a gyufát. Így elvonulva atomnyi (a pirány szót még nagyolom) tanyácskában, a kémiai ismeretieknél veszem annyi hasznát, a mennyit lehet és telik. Mert hiába, ha eső nem esik mikor kell, nem bírom megöntözni a száz szekerrel lamuzott szántóföldet s kaszálót.

Römer István 60 forintért vette meg a

találmányát és pár évre rá, 1840-ben Irinyi Pesten, a Tajnay-házban maga is gyújtógyárat alapított, körülbelül akkor, mikor Darmstadtban Moldenhauer is megalapította a maga gyárat. Irinyi gyára 1848-ig működött, de ezen kívül a vegytani irodalom-terén is munkálkodott, sőt már 1838-ban Berlinben is megjelent egy műve német nyelven egy munkája a kén-savról. Itthon Nagyváradon megjelent. »A vegytan elemei« című művének első 200 lapos füzeté, mely azonban csonkán maradt.

A szabadságharcban Kossuth Lajos ki-nevezte Irinyit az összes állami gyárak főfelügyelőjévé. A nagyváradai puskaapor- és fegyvergyár létesülését Irinyinek és Lukács Dénesnek köszönhetette. A szabadságharc után Irinyi egy ideig otthon kísérletezett bácsiszérii pusztáján majd a debreczeni István-gőzmalomnak volt főszámvevője. Az irodalommal már régen szaktított. Utolsó éveit vértesi kis birtokán, (melyet maga is atomnak nevez), csöndben, megelégedésben töltötte, nem szomjuhozva sem diczsőséget, sem vagyont. Itt is érte a halál.

Irodalom és művészet.

Réz István. Pijisj Róza nevével már ismétellen találkoztunk a könyvpiacra és mindegyik könyve érdekes volt az elolvasásra. Különös írói egyéniség nyilatkozik meg elbeszéléseiben és a női írók közt kevés van, aki oly értelmjelen, hogy úgy mondjuk, férfiasan kezeli a tollat. Modern realisták hatása észlelhető »Réz István és egyéb elbeszélések« cz. legújabb kötetében is; nem frivol, de emancipálta magát az irónoknál oly gyakran jelentkező edekés, émelyítő iránytól. Réz István egy boldogtalan ifju szerelmi tragédiájának a hőse. A papi reverenda nem szünteti meg a szív érzelmét. A leány, aki a lelkiatyáért rajong, már-már kész megszökni vele, de aztán a »jobb érzése« jó és zárdába menekül. Réz István bujdosásnak indul, felig megfagyva a kórházba kerül. Mikor jóval több a zárdában fölkeresi imádját, a leányt meglátva, holtan rogy össze. Az eseményeket a falu szájainak pletykája kíséri és e részletekben igen szép megfigyelő tehetség nyilvánul. A »Jegyárus kisleány« méltóan sorakozik Réz István melé. Ez nkivül három apróságot foglal magában az érdekes kötet.

»Gyümölcskertész« a czime azon szaklap-

nak, melyet a főemvelőügyi m. kir. miniszterium ad ki és Molnár István, orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos szerkeszt már 5 év óta. Célja ezen lapnak a kert- és szőlőtulajdonosokat, kis gazdákat oktatni, kérdéseikben dyakorlati tanácsal támogatni, a köz-égi faiskolák berendezése és kezelésénél a tanítókat és kertészeket utbaigazítani. A legelső szakfélék tollából hogy közleményeket a gyümölcstermelés, szőlőművelés, gyümölcscseldozás és értékesítés, továbbá a konyha és haszonkertészet köréből. Közhasznú kérdések és feleletek rovatában minden fontosabb kérdésre nyílt feleletet ad. Közös üzleti tárczájában minden előfizető ingyen hirdetheti eladó terményeit és csemetéit és keresheti a vásárolni szándékolt kertészeti terményeket és tárgyakat. Közli évenként a magyar gyümölcsöt kereső külföldi kereskedők czimjegyzékét: az összes állami telepeken eladó és kiosztás alá kerülő fák csemetékét, szőlőveszőket ingyen közli a kertészi állásokat és az állást keresők hirdetését. Szóval e lap egészen akiszgazda és termelő ügyének szolgál és hogy menyire meglelel e célnak, leginkább mutatja, hogy már eddig is 10129 előfizetője van. A lap havonként kétszer jelenik meg 1-1/2 ivnyi tartalommal és számos sikerült ábrával. Minden évben egy hazai gyümölcsfajtának sikerült színes képét ingyen mellékelni. Ára ezen hasznos lapnak egész évre csak 1 frt, mely a kiadóhivatalnak (Athenaeum r. tarsulat, Budapest Ferenciek tere.) egyszerre küldendő be.

Elkészt füzet. Sokan csodálkoztak a felett, hogy Gracza György az 1848-48 szabadságharc története című munkájának az 50-ik füzeté mért nem jelent meg idejében. Ma kapjuk a kiadó czégtől a következő sorokat: Mély tisztelettel batorodunk értesíteni, hogy a Szabadságharc 50-ik füzeté a szerdósztrájk következtében csak január hó elsején fog megjelenni. Kötő tisztelettel Lampel R. (Wodianer G. és Fiai).

Színház.

Somló Schaitl Emma föllépte.

Családi színezetű estéje volt tegnap a debreczeni színháznak. Városunk szülötte társadalmunk széles köreinek ismertőse, Somló Schaitl Emma, egy bájos, üde fiatal leányka lépett ma fel először szülővárosának közönsége előtt. A közönség, mint egy óriási család, sietett a szép reményekre jogosító kezdő művész nő szárnyaköntását meglátni s a színháznak minden zege-zugát igazán zsufozásig megtöltötte. A bájos leányka a »Ne-bántsvirág« Denise-ének igaz hogy nagyon há-

nagyobbik fiu, ott babrál: apja irományai kö-zött. Egymás után tárultak fel előtte a mult izgalmas napjai, a csatatervek, a nyereségek és veszteségek pontos följegyzései. Nem talált bennök s-mmi rendkívült, olyan egyszerű volt mindegyik, akár a legszegényebb úgynöké. — Hogy apja számításai oly pontosan bevágtak a nyereségre, azt most már éppen ezekből látta beigazolvva, hogy a véletlen szeszélye okozá.

Az író-asztalban gondosan lepecsételt le-levelet talált legalól, rajta ez egyszerű fölírás: »F i a m n a k«, aztán a lap bal szegletén: »s a j á t k e z é b e.«

Azt hitte, hogy ebben lesz az utasítás hasonló műveletek folytatására, vagy pedig valami hiszékeny magyarázatot talál a rendkívül szerencse elérhetéséről. Eppen oda akarta dobni a többi rongy papirok közé, mikor egy kis szilárd tárgyat vett észre benne.

Unalma el is tűnt hirtelen. Kíváncsian fölbontja, kivesz egy piczi kulcsot s olvasni kezdi:

„Kedves fiaim!

Szegény bőr-úgynök voltam. Keserves munkam egy nyáron még az eddigi csekély jövedelmet sem hozta be. Anyatok halálos ágyán feküdt. Félőrrülten szaladgáltam egyik helyről a másikra, sehol semmi. A déli órákban az öreg Fuchst kerestem fel, ki többször jól jövedelmező ügygyel bizott meg. Sem a

lépcsőn, sem az irodában nem találtam senkit.

A mint belépek a főnök szobájába, az öreg ott aludt az íróasztalra hajolva, háta mögött a pénz szekrény nyitott ajtókkal.

Könnyű becsületesnek maradni akkor, ha a sors nem helyezi kemény megpróbáltatásra az embert s könnyű vádolni azt, ki nem elég erős ott, hol vádloi közül kilenczvenkilencz épp oly gyenge volna, míg a századikat talán megőrizné a felelem.

Elkábított a pénz látása, botommal kirántottam egy csomagot s göresösen ragadtam meg és dugtam zsebre.

Öpen oly észrevétlenül, mint jött, el is távoztam. A vizsgálat persze eredménytelen maradt reám nem gyanakodott senki.

A csomagban 60 darab ezres volt, szépen lepecsételve, szállításra elkészítve. Csak egyet használtam fel, a többt elrejtettem, de ez az egy is meghozta azt az örült szerencsét, mely azóta minden léptemet kíséri. A 49 darabot a kulccsal kivehetitek a pénzszekrény ama rekeszből, mely tele van tömve leszámított váltókkal, fisorsolt értékpapirokkal. Ott van egy kis fiók, mely az én bűnomet rejti, takarja.

Azt mondják, hogy mikor valamely bűntett nyomozása megszűnik, a bűnös könnyebben lélegzik. Nem igaz. Menjen bárhová, környezze bar a legmélyebb tisztelet: lelken ott

van a folt, ott van agyában a kinzó féreg, mely szünet nélkül furja, gyötri az agyat. — Munkája nem szünetel soha, sem éjjel, sem nappal, sem a vigalom, sem az örök gyász helyén, csakhogy neha daemoni gyönyörrel, nagyranótt kéjvágygyal fog a kinzáshoz, más-kor csak mindennapi rendes munkáját végezi. Azóta csak akkor veszek részt mások örömmünnepélyén, ha formaliter kényszerítve vagyok reá. Eiletem a legsötétebb bánat, örökös bankodás. Adáz, kétségbeesés-sugallta elhatározások keletkeznek bennem. Ellenök napról-napra, hónapról-hónapra, sőt évrő-ére küzde-nem kell.

Erőm gyengül, testem összeroskad, sok-szor órákig tart a szibbasztó, tompa küzdelem s ti azt hiszitek, hogy én akkor is rólatok gondoskodom bezárt szobámban.

Oh! semmisítsék meg, vagy adjátok a szegényeknek, az igazi szegényeknek. Ti pedig bocsássatok meg nekem.

Ezt kéri szerencsétlen apátok

Weisz Jenő.

Harmadnap már teljesítve lett a szegény ideg-beteg utolsó titkos kívánsága. Körtölték a lapok a ritka hagyományt, hullt a magasztalás, rzállt a dic-sének az igazi nagy sziv, a valódi emberbarát. után.

15861

ás, de egyszersmind sok oldalú ügyességet igénylő szerepét játszotta. Vállalkozását, tekintve azt, hogy ez a legelső nyilvános föllépte, fényes siker jutalmazta.

Volt taps, virág, kihívás elegendő. És a mi szigorú, fagyos kritikus szívünk is egészen felengedett a parányi kis művész ügyes forgolódása és helyes ábrázolásának szemléletén. Ha még most csirában levő sok szép tehetsége gondos ápolás és szigorú önképzés után teljes kifejeződésre jut: hitünk szerint, ragyogó csillaga lehet a magyar színpadnak, a melyhez mostanában olyan hűtlenek a magunk növelte művésznők.

A többi szereplők között igazi remeket láttunk Lócsarekné és Krémer alakításában, nagyon jók voltak Püspöki és Rózsahegy. Jól megállta helyét Németh és Galyasy Paula, sőt — csudakeppen — még ifj. Németh is ért valamit. A karok jól működtek.

Siget. E cím alatt a zágrábi horvát nemzeti színházban egy dráma került színre. Siget ennyit akar jelenteni, hogy Siget s a dráma a szigetvári vértanúkról szól: Zrinyi Miklósról és hős bajtársaairól. A darab tiszta horvát, egyetlen magyar alak sincs benne s Sigetvár mint horvát terület szerepel benne. Mindez nem használt semmit, a darab csufosan megbukott, a letragikusabb jelenetekben a közönség az oldalát fogra neveltében. A tanulság ebből az, hogy a horvátok hagyjanak békét Zrinyinek, magyar ember volt az; ott van nekik Jellasics, elégedjenek meg vele, irjanak róla drámát, ha utól tudják érnit.

MILLENNIUM.

— Az Ezredéves Magyarország és a millenniumi kiállítás — címét viseli az a rendkívül díszes kiállítású nemzeti jellegű mű, melynek 2-ik füzeté most hagyta el a sajtót. Ez a Röptében a Nagyvilág körüli — című díszműhöz hasonló kivitelben Laurencie Gyula igazgatósága alatt s a nagym. magy. kir. kereskedelemügyi miniszter, a magy. kir. államvasutak és az Ezredéves kiállítás igazgatóságának pártfogásá mellett indult meg. E díszmű bemutatja a mai Magyarországot irában és képen, jelesen a millenniumi kiállítás nagyszerű építkezéseit, valamint a főváros és az egész ország kimagasló épületeit és legbecesebb műkincseit, továbbá a m. kir. államvasutak mentén fekvő gyönyörű vidékeket. Minden egyes kép szövege négy nyelvű u. m. magyar, német, francia és angol. Az egész mű vidéki megrendelői részére a Millennium utazási és ellátási vállalatnál (a m. kir. Hungária szálloda) egy rendkívül nagy kedvezmény eszközölték ki, mely szerint nevezett vállalat utazási és ellátási szelvényfuzeteit kedvezményes és tetszés szerinti részletekben fizetendő módra bocsát rendelkezésükre. E szelvényfuzetek tartalmazzák a Budapestre és visszaváló utazásra szóló vasúti jegyet, lakás és ellátási jegyet a fővárosban tartózkodás időtartamára belépő jegyeket a kiállítás és nevezetesebb látványosságok megtekintésére. E kedvezmények élvezete az előfizetők családjaira is kiterjednek. Minden utazási és ellátási füzethez még egy koronáról szóló balaszt eleni biztosítási kötvény van mellékelve. Az első füzet a szerkesztő Laurencie Gyula bevezető előszaván kívül a következő 13 képet tartalmazza: Árpád és a vezérek, Aquincum, A budapesti nyugati pályaudvar, Vajda-Hunyad vára, Budapest panorámája, Herkulesfürdő, Kalotaszegi népviselet. A Mátyás-templom belseje. A csorbai to. Jávölgy. A történelmi kiállítás palotái. Az ezredéves kiállítás ünnepi csarnoka. A kiállítás igazgatósági épülete. A második füzet remek 16 képet közöl, melynek tartalma: A lomnici csucs. A nemzeti múzeum Budapesten. A Lótvárosi Bazilika. Oroszlánkő-várrom. Trencsén-vár romjai. Bucsai alagut. Erdélyi oláh lakház. Gyulafehérvári Károlykapu. Brassó városháza. Zolyom-Lipce vára. A pécsi székesegyház belseje. Az ezredéves kiállítás panorámája. Az ezredéves kiállítás bányászati és kohászati csarnoka. Az

ezredéves kiállítás közoktatásügyi csarnoka. A meteorológiai intézetek pavillonja. Mindezt füzetenként 40 kr-ért kapja az olvasó azaz az egész művet 12 füzetben 4 frt 80 kr-ért. És hogy e remek mű mily közkedveltségnek örvend, azt bizonyítja azon tény, miszerint már eddig is az első füzetből 48,000 példány van elhelyezve. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, VI. Terézkerut 38 (Kunossy Vilmos és fia műintézete).

Ezredéves diszeloadások. Az ezredéves kiállítás alkalmával május 11 és 20-ig a közt az operában és nemzeti színházban diszeloadásokat fognak tartani, melyeken a király és az összes koronás vendégek is jelen lesznek. Festetich gróf több eredeti drámát szemelt ki erre a célra, melyek közül különösen fényes kiállításban, új jelmezekkel és új diszletekkel fogja színre vinni Madáchnak „Az ember tragédiá”-ját. A diszeloadásokon mindenkor az egész estét betöltő darabok kerülnek színre.

Ujdonságok.

*** Kossuth ereklyék sorsa.** A fővárosi polgárok által megindított mozgalom vezetői, kik a muzeumban levő Kossuth ereklyéket egy állandó helyiségben óhajtának elhelyezni, most újabban azt az eszmét pendítették meg, hogy a fővárosi vigadó első emeletén a volt ipar-rajz iskolai helyiségekben a temetés után ott elhelyezett nagyszámu koszorut, közte a debreczeni és aradi hőlygek nagy ezüst koszoruját, Turin város porcellán-koszoruit, valamint Türr tábornok bronz-koszoruját, azonfelül számos kisebb acél és lemez koszorut, valamint az ezekhez tartozó 1000 drb értékes koszoru szalagot összegyűjtve, szintén a felállítandó Kossuth-szobában helyezték el. Ezek az ereklyék ugyanis jelenleg a vigadó padlásán vannak elhelyezve, hol ruhaszártó köteleken emésztik a por és penész. Érdekes, hogy a nagybecsű ereklyékről Kossuth temetése után Leopold város gazda pontos leltárt készített a tanács megbízásából. — A jelentés után pedig további intézkedhetőség végett, parancsot kért arra nézve, hogy az ereklyék hol lesznek tulajdonképp elhelyezendők, de erre nézve gazda tanácsai végzetést még most sem kapott. A József-városi polgárok az országgyűléshez benyújtandó kérvényükben ajánkoznak, hogy a saját költségükön ők maguk rendezik be a Kossuth-szobát, hogy a millenniumra ide-seregülő közönség az ereklyéket megtekinthesse. Mi azt hisszük, hogy helyesebb lesz, ha a székes főváros maga rendezi be a Kossuth-szobát. Kossuth Lajos temetését a főváros rendezte s így illő, hogy a nagy hazafi ereklyéinek méltó elhelyezéséről és megőrzéséről is a főváros gondokodjék.

*** Debreczen történelmi képei a millenniumon.** A tegnap tartott millenniumi bizottsági ülésen a történelmi képek megfestésére vonatkozólag, Vecsey Imre bizottsági előadó iadványára elhatározták, hogy mivel az időből annyira kijöttek, hogy az iránt intézkedni ma már teljes lehetetlen — hirdessenek szűkebb körű pályázatot két kijelölendő Debreczen érdéklő történelmi mozzanat megfestésére s annak vázlatait mutassák be a millenniumi kiállításon. A két legjobb aztán pályadíjban részesüljön s rendeltessenek is meg.

*** Anyakönyvezetők ünnepnapja.** Az anyakönyvezetők, a kik mindig nyakig vannak a munkában, kezdik lassankint fölfedezni, hogy nekik van egy külön ünnepnapjuk. Nincs bejegyve semmiféle kalendáriumba, de az anyakönyvezetőknek mégis ünnep, mert kiváltképpen aznap alig van dolguk. Ez az ünnepnapja péntek. A régi pénteki babona annyira dolgozik emberekben, hogy mióta a polgári házasság törvényyé lett, még alig akadt Debreczen-

ben ember, a ki pénteken kötött volna házasságot. Még a születések bejelentését is más-korra, lehetőleg vasárnapra halasztják, ha az, esetleg az illető csecsemő olyan könnyelmű, hogy pénteken jön a világra.

*** Iparosaink a kiállításban.** Király Ferencz ker. kamarai titkár a kiállítási bizottság elé terjesztette tegnap, hogy a debreczeni iparosok miként vesznek részt az ezredéves kiállításban. Jelenti, hogy Debreczenből összesen 100 iparos kiállító lesz. A térjij és a felszállítás költsége körülbelül 5000 fatra fog rujni. Az iparos segédek kiállításának könnyebbé tételét a Stahl Géza életre való indítványa teszi lehetővé. E szerint az új városháza berendezéséhez szükséges felszereléseket, bútortokat iparos segédekkel készíthetik el s a kiállítás után azoknak hasznát veszik. Az ügyes indítványt örömmel elfogadák s a kamara magára vállalta az iparos segédeknek e tárgyban való megkeresését.

*** A debreczeni vásárképe a millenniumon.** A millenniumi bizottság tegnapi ülésén elhatározták, hogy a Patáky László festőművésznel 4000 frt-ért rendelt vásári kép, diorama ügyében megkeresi az ezredéves kiállítási bizottságot, hogy a készüléséről adjon információt.

*** A debreczeni papválasztás ügyében a Mitrovics-ellenes párt részéről beadott panasz egyházmegyei bírósági tárgyalása e hó 30-án leend.**

*** Nagy idők tanuja.** A szabadságharc egyik derék vitéze Horner Henrik harangöntő, 72 éves korában meghalt Nagyváradon, Végrendeletébe beleíratta ezt: „Ha az Ur 2392-ik esztendejéig a harang jó lesz, az én kontraktusom is érvénytelen lesz.” Ennek meg az a története, hogy valami közeli falu románjai harangot csináltattak nála. A kontraktusba azonban mindenáron be kellett venni, hogy a mester öt-záz évig jót all a harangért.

*** A millennium és a debreczeni ev. ref. egyház.** A mint értesülünk, a debreczeni ev. ref. egyház mai presbyteri gyűlésén érdekes indítványt fognak tenni. — E szerint 1895. deaz. 31-én éjféltkor minden templom harangját meghuznak s a hiveket előre felzólítnak, hogy az új ezredév küszöbén buzgó imával torduljanak a népek Istenéhez s kérjék őt, hogy a második ezredév folyamán is védje s áldja meg a magyart.

*** Debreczen gazdasága a kiállításban.** A kiállítási bizottság tegnapi ülésén Vecsey Imre előadó bejelentette a következő intézkedéseket: A kiállításra a szükséges meneket kiszemelte a bizottság. A város öté fogata is szerepelni fog, még pedig lehetőleg a diszfelvonulás alkalmával. Erre az ünnepélyességre Dulcz Antal fővárosi szígyártónál magyar stílusú szerszámot rendeltek meg, mely 1264 frtba kerül. Azonkívül kiállítanak egy eredeti hetes czivis fogatot is, melyet Balogh Péter bocsát a bizottság rendelkezésére. A törzsgulya, jutenyésztés bemutatását a város eszközlí.

*** A fűszerkereskedők nem adnak ujévi ajándékot!** A debreczeni fűszerkereskedők sok szobacziának tönkre teiték édes álmukat. Az évenként szokásos újévi ajándékokból most nem lesz semmi. — A debreczeni fűszerkereskedők ugyanis a fővárosi kereskedők elvét követve elhatározták, hogy újévkor a szokásban volt ajándékokat a vásárlók részére nem szolgáltatják. E helyett azonban megváltás czimen azon összeget, melyet ajándékban kiosztásra szántak, jótékony célra fordítják.

*** Alsó-nyirvidéki vízlecsapoló társulat közgyűlése.** Ma d. u. 3 órakor tartotta az alsó-nyirvidéki vízlecsapoló társulat rendezés évi közgyűlést a városháza nagy-

termében. E közgyűlést megelőzőleg még ma d e. a választmány ülésezett gr. Szapáry György elnöklété alatt, melyen a közgyűlés elé kerülő tárgyak felett tanácskozott. A közgyűlés lefolyásáról szóló tudósítást lapunk holnapi számában fogjuk közölni.

Középületeink a kiállításon. A középületek terveinek kiállítására vonatkozólag a tegnapi kiállítási bizottsági ülésen határozattá lett, hogy előkészíteti a város, az új városháza, közkörház, vágóhid, Bika-épület, Pavillon laktanya, kollégium, főreál iskola, róm. kath. fiú-iskola, pacsirta-utcai iskola, nagy-templom, Kossuth-utcai templom, kir. tábla, igazságügyi palota, színház, kir. gazd. tanintézet, ker. akadémia, indóház, dohánygyár, ménlőtelep, Margit fürdő, nagyerdei indóház, tanítói árva-ház és István gőzmalom alaprajzait és homlokzatát. Megkeresik ere nézve Szilágyi Sándor egyetemi könyvtárnokot, hogy ajánljon valami elsőrendű művészt, ki ezekre vállalkozni hajlandó. Megszavaztak rá 4000 forintot.

*** Szegény gyermekek felruházása H. Hadházon.** A hajdu-hadház polgári dal-egylet a f. évi Pünköszt másodnapján jótékony célú házimulatságot rendezett, mely alkalommal a tisztajövdelem felerészét szegény gyermekek felruházására igézte fordítani s e czímen 47 frt 60 krt gyűjtött a jótékony célra. Ez összeget aztán a saját pénztárából kiegészítve, 12 szegény iskolás fiú és leány gyermeknek láthatott el könyvvel és jó meleg ruhával. Az ilyen humanus és nemesen gondolkodó egyesület bizonyára mezei érdemi a közönség támogatásait és pártfogásait! (Beküldetett)

*** Az utolsó nóta.** Egy czimbalmos, n legbarnább s a legszebb fiú a bandájában, úgy kiverte a czimbalmon a kopogós csárdást, mint senki más s játéka közben ráért a tüzes pillantások és szerelmes sóhajtások gyöngéd nyugtázására is, anélkül hogy egyetlen hamis hangot adott volna a czimbalma. És mégis tegnap este játszotta el az utolsó nóta hűséges hangszeréu. Egy szokatlan tüzes pillantás elcsalta a czimbalom mellől s mire visszatért a bandához, már csak a verőpálczákat találta ott, magának a czimbalomnak pedig csak hült helyét. Nagy elkeseredettségben mi telhetett tőle, löhalálban futott be a rendőrségre, ahol bánatosan elpanaszolta nagy veszteségét, melynek okozója eddigelé meg nincs kiderítve.

Országos ref. gyámintézet. A ref. egyetemes konvent legutóbb tartott ülésén hosszú évekig tartó vajadás után megalapították a ref. orsz. gyámintézetet. Az intézet január 1-én kezd meg működését. Minden papi özvegy 250 frtnyi kegydíjat kap, tekintet nélkül arra, hogy mennyi ideig volt az elhalt lelkész. Eddig ez nem így volt, mert megesezt, hogy némely özvegy a megyei gyámintézettől 10—15 frt évi segélyt kapott.

*** Halálozas.** Pusztay Sándor és neje Áron Ilona gyermekeikkel, Pusztay Róza és férje Komlóssy Arthur gyermekeikkel, Pusztay Etelka és férje Lukács Dezső, Pusztay Ilonka és férje Dienes Barna gyermekeikkel — fájdalomtól megtört szívvel tudatják a felejtetetlen jó edes anya, anyós és nagyanya özv. Pusztay Lajosné szül. Platoni Katalinnak három heti súlyos szenvedés s a halotti szentségek ajtatos felvétele után, folyó hó 19-én d. e. 11 órakor, életének 68-ik, özvegyiségének 20-ik évében történt csendes elhunytát. Az Urban boldogultnak földi maradványai folyó hó 21-én d. u. 2 és fél órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint a Batthyányi-utcai háztól a róm. kath. sikkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra leténi. Az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 23-án d. e. 9 órakor fog a Szent-Anna templomban megtartatni. Mely gyászos szertartásokra rokonaink, barátaink s az elhunytak ösmerősei bánatos szívvel meghívattak. Debreczen, 1895. december 19. Béke hamvaira.

*** Magyar életmentő Amerikában.** New-Yorkban a múlt héten nagy tűz pusztított, mely oly gyorsan terjedt, hogy egy ház második emeletén lakó Camponado asszony két gyermekével már nem tudott meg-

menekülni. Senkisért kiáltozó életmentésére menni, míg végre a tömegből kivált egy fiatal ember s élete veszélyeztetésével megmentette a biztos halál elé nézőket. A bátor életmentő neve Venetianer Herman, liptó-rózsahegy-i születésű fésűs, kit most nem győznek a new-yorki lapok dicsőíteni.

*** Elveszett** tegnap este a Varga- utcától a színházig egy gyémántos karperecz. A szives megtalálót kérjük, hogy azt szerkesztőségünkbe hozza, hol illő jutalombau részesül.

*** Ki tud nagyobbat kívánni?** Egyik helybebi korcsmába vasárnap este három baka került be. A három közül, úgy határozta, csak az nem fizet, a ki melegeben a legnagyobb tudja kívánni.

Kezdi az egyik: — Hát én azt kívánom, hogy adjon az Isten nekem egy olyan óriási hajót, melynek az egyik vége Angliánál, a másik vége pedig az amerikai partoknál legyen. Legyen tele ez a hajó tüvel és annyi zsákot varrjanak össze, a mennyire ez a rengeteg tü elég. Minden zsákot színültig rakjanak arannyal.

— No hát ez már valami, csodálkozik a két baka.

De folytatja a másik: — Én meg azt kívánom, hogy a világ minden tengere, vize helyett tentával legyen tele és abból addig irjanak kilenczes számokat, míg az utolsó csepp is ki nem fogy a tengerből. A milyen összeg jön ki az egymás mellé irt kilenczes számokból, annyi forintot adjanak nekem.

— Na ez már még több, csodálkozott a két baka. De végzi a harmadik: — Na hát én meg azt kívánom, hogy mikor már a ti óhajotokhoz képest elnyeritek azt a rengeteg pénzt, üssön meg benneteket a menykő és én örököljem minden vagyonotokat.

Felolvasás. Az „Iparoskör“ helyiségében 1895. december hó 22-én vasárnap-délután 4 órakor Szentjóbby Kálmán felolvasást fog tartani, hová a kör tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

*** Egy szorgalmas nőirő.** Angolország legtermékenyebb nőirőnek egyike Miss F. Bráddon. Legközelebb a hatvanadik regénye jelenik meg harminez esztendő irői munkásság után. Első regénye, Lady Andley úka 1862-ben jelent meg. Egy-egy regénye három kötetes s ennek alapján egy angol statisztikus kiszámította, hogy Miss Bráddon esztendőnkint kétezer oldal ir meg s így egy napra átlag hat nyomtatott oldal esik.

— Időjárás. A minimum amely tegnap a Biscaya-öböl fölött volt, ma a földközi tenger felé vette útját, míg a maximum Oroszország felett állandóan megmaradt. A minimum környékén, nevezetesen felső Olaszországban és déli Franciaországban nagy esőzések vannak. Fagy van Oroszországban egyébutt a temperaturák a normális értékük fölé emelkedtek. Hazánkban borongós esős és enyhe idő uralkodik. Az ország déli részéről erős hóolvadást jelentenek. Prognózis: Továbbra is borús, esős és enyhe idő várható.

x Ügyvédi, bírósági, végrehajtói nyomtatványok u. m.:

Rendes értesítvény,
Értesítvény haszonbérletről,
Kielégítési biztosítási könyv,
Kézbeszési iv,
Felhivas (tulajdoni igény érvényesítés),
Árverési hirdetmény,
Végrehajtási jegyzőkönyv,
Rendelvény,
Árverési jegyzőkönyv
100 egész ivenként 80 krért folyton kapható Hoffmann és Társa könyvnyomdájában, a főpostaváll szemben.

Az anyakönyvi hivatalból.

(Születtek decz. 19.)

Kállai Ferencz (Eszter ret.)
Nagy Janos (Sára ref.)

Keller Julianna (Ferencz ref.)
Sütő Sándor (György ref.)
Fejes Péter (Ilona kath.)
Kopányi István (Róza ref.)
Lichtstein Zsuzsanna (Róza kath.)
Aradi János (Gizella, Erzsébet ref.)
Hüse Gábor (Mária ref.)
Bőr Janos (Julianna ref.)
Gyarmati Julianna (János ref.)
Nagy Ferencz (halvasz.)

(Elhalálozások 1895. decz. 19.)

Szentpéteri Erzsébet (ref. 4 é. vörheny.)
Lakner Ilona (kath. 5 hó. tüdőhurut.)
Herman Julianna (r. k. 1 hó. görcsök.)
Özv. Pusztainé Platoni Katalin (r. k. 68 aggkór.)
Losonczi Tamás (g. k. 52 é. szivhüdes.)
Nagy ? (fiú ref. halvasz.)
Jóga Zsuzsanna (ref. 2 hó. hólyag himlő.)

Táviratok.

Korrupció.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, decz. 20.

W e k e r l e Sándor által indított sajtóper tárgyalása tegnap délután tovább folyt s mint már előre jeleztük is, az esküdtek csak hajnali két órakor tartották meg a verdiktet.

Polónyi Géza védőnek minden szavába belekötött Zsitvay Leo, törvényszéki elnök, úgy hogy ezt látva Bartha Miklós kénytelen volt kijelenteni, hogy tovább nem küzd, a védelemtől eláll es védőjétől is megvonja a megbízást.

Az elnök csak az ügyvédi perrendtartásra hivatkozva tudta visszatartani a védőt. H a v a s s Imre kir. főügyész csak éjfélután tarthatta meg vádbeszédét.

Bartha Miklós erre ismételtelen, kijelentette, hogy a védelemtől eláll.

Az esküdtek felőrai tanácskozás után mondták, ki a verdiktjüket, mely szerint Bartha Miklós és Holló Lajos országgyűlési képviselőket e g y h a n g u l a g vétkeseknek mondták.

A törvényszék erre úgy Bartha Miklóst mint Holló Lajost hat-hat hónapi f o g h á z r a es ezer-ezer forint pénzbüntetésre ítélte.

Védő az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be. A közönség nagyon el volt keseredve.

Gyilkos hadnagy.

Budapest, decz. 20. (A Debreczen ered. táv.) Lembergben egy Hötter nevű tart. huszárhadnagy lelőtt egy földmivest, mivel azt allította, hogy a hadnagy apja kezén levő birtok az övé, s jogtalanul jutott hozzá. Hötter hadnagyot a gyilkosság elkövetése után azonnal letartóztatták.

Gyűjtés a hadseregben.

Budapest, decz. 20. (A Debreczen eredeti távirata.) Bécsben az elhalt Albrecht főhercegnek szobrot akarnak állítani. E célból a hadseregben széles körű gyűjtést indítottak.

Bánffy a király előtt.

Bpest decz. 20 (A Debreczen eredeti távirata.) Ó Felsége ma délelőtt Bécsben hosszan tartó kihallgatáson fogadta Bánffyt, ki a politikai viszonyokról, az új kiegyezés megkötése iránti mozgalomról referált.

MUTATÓ TÁBLA.

Szerkesztési hivatalos órák: d. e. 9—12-ig
d. u. 2—5-ig.

Kiadóhivatali hivatalos órák: d. e. 7—12-ig
d. u. 2—8 óráig.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütör-
tökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és
szombaton d. u. 3—6 óráig.

Népkönyvtár az Árok-utcai leányiskolában
nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt
11—12 óráig.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasár-
naponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” keresk
akadémia palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn)
Csütörtökön) 11—12 óráig.

Kedden)
Szerdán) 9—11 óráig.

Pénteken)
Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2—5 óráig.

Vasárnap délelőtt 9—12 óráig.

December 23. Hajdúvármegye tisztújító köz-
gyűlése.

December 26. A debreczeni munkás delegált dalestélye a „Korona” vendéglőben.

December 26. A debreczeni iparos ifjúság önképző egyletének bálja a „Bika”-szálló disztermében.

December 31. A városi levéltárnoki állásra hirdetett pályázat lejárt.

December 31. A „Zion”, debreczeni betegsé-
gélyző egylet Sylvester-estélye.

December 31. Az István-gőzmalom munkásainak Szilveszter-estélye a Margit-fürdőben.

Január 11. A debreczeni jogakadémiai ifjúság bálja az „Arany Bika”-disztermében.

Január 15. A debreczeni csizmadia társulat táncvizsgálma a „Korona” nagytérképében.

Január 18. A debreczeni jótékony nőegylet kárton-bálja.

Január 18. A debreczeni ácsifjúság táncvizgalma a Margit-fürdő nagytérképében.

Január 18. A függetlenségi kör bálja a „Korona” disztermében.

Január 22. A debreczeni timár ifjúság táncvizgalma a „Korona” vendéglőben.

Január 25. A Polgári-kör bálja az „Arany Bika”-disztermében.

Február 8. A keresztény egylet debreczeni fi-
kjának bálja az Arany-Bika szálló disztermében.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva
hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep
napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a be-
adványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u.
5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli ke-
reseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz ked-
den és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelen-
detnek minden szerdán.

Fővárosi levél.

A főváros iparának fejlődéséről, külön-
féle intézményről értesítjük ezuttal a lapok t.
olvasóit, első sorban egy olyan czégről, mely
a sport terén nagy szolgálatot tett azzal, hogy
a kerékpár gyártását megkezdte, s így a ha-
zai ipar fejlődését is előmozdította. Fogl Józ-
sef ez a férfi, ki törekvését oda irányította,
hogy a kerékpár minden társadalmi rétegben
meghonosodjék. működését siker koronázta, ma
orvos, ügyvéd, tanár, kereskedő, idősebb és
fiatal ember egyaránt kerékpároz, no meg már
alig van számottevő hölgy, kit orvosa egész-
ségi szempontból ne utalna a kerékpárra. —
Fogl ur jó hazafi is, mint magyar állampolgár
első kötelességének tekinti a magyar ipar fej-
lődését. Teréz-körut 23. szám alatt először
csak egy műhelyt nyitott, mely műhelyből nem
sokára kerek-pár gyár lett, melyre nem csak
ő büszke, hanem mi is. E műhelyben készül-
nek a híres „Fecske” kerékpárok, melyek saj-
nos, hogy még angol nyers anyagból állítatik
elő, de bármely angol gyártmánytól súly és
hordképesség, valamint minőség tekintetében
kiállják a versenyt, a mi fő, miután a vám
elesik, jóval olcsóbbak is! Az 1896 modelű
fecske kerékpárok, melyeket szemlélni volt
szerencsénk, ma már oly tökéletesek, hogy
azokat bárkinek ajánlhatjuk. Természetes, hogy
minden követelménynek eleget tegyen. Fogl ur

a leghíresebb angol és német gyárakat is kép-
viseli, melynek árjegyzéke az 1896. árjegyzék-
ben található, melyet kívánatra bárkinek is
megküld.

Budapesten a szakkörben nagy érdeklő-
dést keltenek Hazslinszky Károly főv. gyógy-
szerész (Budapest, VIII., Sándor-tér és Rök-
Szilárd utca sarkán) gyógyszerai. — E neves
gyógyyszerész és chemicus megtalálta a módját
annak, hogy lehet a test súlyát szabályozni
szerekkel úgy, hogy a szervezet kárt ne szen-
vedjen. Az elhíjódás ellen használja a „Fu-
cusi”, a hasonnevű tengeri növény kivonatát,
melynek használata 2—3 hét alatt 5—8, sőt
több kilóval könnyebbé teszi a test súlyát,
az astmásoknak pedig valódi áldás, melynek
ez által a járás és lélegzés szabadabbá lesz
és a mi a legfőbb, a szervezetet ruganyossá,
erőssé teszi. Ara egy első számnak 2 frt. Ha-
sonló jeles készítménye a „Cardopatia” is. —
Ezen gyógyszer vérszegényeknek, gyengélke-
dőknek, senyves külső egyéneknek, idegesek-
nek és mellbetegeknek ajánlatik, mert úgy
befolyásolja az anyagcserét, hogy az, a ki av-
val él, rövid időn megerősödik, jól alszik, jól
eszik, ideges tünetei elmaradnak, természetesen
ennek következménye, a test gyarapodása be-
következik. Ara egy üvegnek két forint. E nagy
és pontosan vezetett gyógyszerár egyik helyi-
ségében van felülve egy pontos mérleg, a
hí hírneves orvosok pácienseiket mérik és
konstatálják az eredményeket, melyekről jegy-
zőkönyvet vesznek fel és bámulatos az, hogy
mellbetegeknél is az eredmény szembeszökő,
még ezen betegek is nyerhetnek erőben és test-
súlyban, a mi aztán a gyógyulásra vezet. Itt
készül a Cocainpastilla is, melyből néhány da-
rab a legmakaesabb garat és gégehurutot, gőrcsős
köhögést azonnal megszünteti. Egy doboz
ára 75 kr. Itt készül még az Afonyá-főzet ki-
vonata, mely az őtvart, ekzemét, különböző
kiütéseket a testen, azonkívül a nyelv repede-
keit, felhám leválást, égési sebeket, vízér ta-
gulásból eredő fekélyeket rövid idő alatt meg-
gyógyítja. Ara egy tégelynek vattával és ecset-
tel együtt 1 frt 50 kr. E nagy-zabásu gyógy-
szertárral összekötöttébe van az Orez, Közp.
Hasonszervi Gyógyászati r., valamint a Ho-
meopatia szakközönség kiadóhivatala is, a hon-
nan megkeresésre mutatványszámokat és az új
szerekről prospectusokat mindenki szívesen
küldenek.

A fővárosban is meglepetést keltett va-
lódni látványosságát képező nagy és díszes ét-
terem és sörcsarnok nyílt meg rövid idő előtt
az Erzsébet-körut 27. és Wesselényi-utca sar-
kán. Kővesi Nándor ismert vendéglős ren-
dezte be a legényeselemben a legnagyobb termet
a fővárosban, úgy hogy rövid fenállása alatt
egyszerre a legkedveltebb találkozó helye lett
ez a vidékről Budapestre ránduló vendégeknek
De nem is csuda; úgy a kitűnő ételek mint a
tisztá jó italok, különösen pedig a kitűnő sör
a kőbányai polgári sörfőző részvénytársulattól,
valamint a naponta hánzversenyző katonai
zencsarnok a legkellemesebbé teszik ezen díszes
teremben való időzést, melynek kiváló dísz-
adnak a falakra művészeleg festett Magyaror-
szág összes megyéinek czimerei. Ezért tehát
ajánljuk minden a vidékről Budapestre utazó
nak, hogy ne mulassza el meglátogatni Kővesi
Nándor Erzsébetköruti nagy sörcsarnokát, mert
ott teljes élvezet mellett Budapest egyik neve-
zetességét is láthatja egyuttal.

A fő- és székvárosi vigadó sörcsarnoka
Budapest egyik legrégebb és leglátogatottabb
mulató helye; közkedveltsége azonban igen
nagy mérvben emelkedett, mióta Tomola
Roland vette át, ki a legfelgyelmesebb és leg-
jobb vendéglősnek ismeretett el, mert kitűnő
konyhája és jó borai mellett a kőbányai Ki-
rály-sörfőző-Részvénytársaság világs korona
és barna a la Culmbach söreit, valamint a
polgári pilseni sört ezogáltatja vendégeinek
hétenként négyszer: vasárnap, kedden, csütör-
tökön és szombaton katonazenekar fűszerei
az amugy is kellemes jól erztést, mely a vigadó
impozáns sörcsarnokában és díszes virágter-
mében önkéntelenül keletkezik. Ezért ne mu-
lasza el a vidéki közönség a vigadó sörcsar-
nokát azok közé sorozni, mit a fővárosban
időzése alatt meglátogatni kell.

Kézügyesítő egyesület.

— A választmány évi jelentése. —

Öt követte Zákány József, a paedagogia
híres professzora, ki szintén foglalkozott kéz-
ügyességi oktatással.

Ezen időben nyerte egyik hírneves paed-
agogusunk, a boldog emlékü Gönczy Pál is
kiképeztetését a debreczeni főiskolában, a ki
később a kézügyességi oktatásnak nemcsak
valóságos apostola lett, de azt határozottan a
tanítás központjává akarta tenni.

Az így elvetett mag sokáig szunynyadt,
hogy kikelve annál terebélyesebb fáva fej-
lődjék.

1893-ban a közügyek s különösen a ne-
velésügy terén kiapadhatatlan s páratlan te-
vékenységű kir. tanfelügyelőnk Eötvös K. Lajos
és az ügybuzgalomban e téren határt nem is-
merő Stern Győző helybéli nagykereskedő
gyáros lelkesedése folytán megindult a mozza-
lom, hogy városunkban leendő központtal egy
hajdumegyei kézügyesítő egyesület létesüljön.

Mig Főtvös a megyei közigazgatási bizott-
ság útján érvényesítette működését, megnyerve
az ügynek a megye szeretett főispánját, mélt.
gróf Dégenfeld József, és városunk nagyrabe-
csült polgármesterét nazys. Simonffy Imre
urakat, a Gönczy-egyesületet is bele vonva a
mozgalomba, apostolként járta be tankerületét,
buzdítván tanítóit az eszme megvalósítására,
addig Stern Győző az iparos köröket igyekezett
a kézügyesítő oktatás pártolására megnyerni,
s e végből ugyanazon év okt. 29-én az ipar-
os-kör meghívására a tárgyban népszerű fel-
olvasást is tartotta.

Hogy a kézügyesítő oktatás ügyét szele-
sebb körben a közönséggel is megismertessék s
azt az ügy támogatására megnyerjék, zakat-
vott hírlapi cikkekkel írtak: Zalay Márk, Dr
Szántó Samuel, Csiky Lajos, Vantsa György
Padrah Sándor és Kuthi Zsigmond.

1893. decz. 5-én Hajdúvármegye közigaz-
gatási bizottsága Eötvös K. Lajos indítványára
kimondotta határozatilag, hogy szükséglet lát-
egy kézügyesítő egyesület létrejöttének.

E mozgalom szüete, hogy a „Gönczy-egye-
sület” és a helyb. iparos-kör meghívására
1893. decz. 17-én Guttenberg Pál, budapesti
tanár városunka jött, és itt a Slójdrol gyakor-
lati mutatványokkal egybekötött igen érdekes
előadást tartott.

Meglévőben egyengetve mindenféle az utaz
egyesület megalakítására, 1893. decz. 26-án
érkezelt hivatott össze az ipar-és kereske-
delmi kamara helyiségében, dr. Király Ferencz
buzdító szavai után Stern Győző lelkesen fej-
tegette az egylet czéljait. Ezen értekezlet meg-
választván Váczai János t. elnöknek egyhangu-
lag kimondotta, hogy tekintettel a kézügyesítő
foglalkozások erkölcsi és gazdasági hasznára,
megalakítja a kézügyesítő egyesületet, melynek
feladata lesz tanműhelyek felállítás és azok-
nak fentartása.

E gyűlésből egy 17-es szervező bizottság
küldetett ki, melynek tagjai voltak: Váczai János
fődbírókos, értekezlet és szervező bizott-
sági elnök, Stern Győző gyáros, értekezlet
szervező bizottsági eladó, Dr. Bakonyi Samu
ügyvéd, Bauer Ignác gépgyáros, Bisotka Gá-
bor iparos, Eötvös Károly Lajos kir. tanfelü-
gyelő, Harsányi István gyáros, Herczeg János
tanító, Jóna Dániel iparos, Laczkó Károly tan-
nár, Padrah Sándor kir. közjegyző, Szoboszló,
Rössler Rikhard építész, Serli Ede iparos, Dr.
Szántó Samuel tanár, Tóth Kálmán iparos,
Vantsa György tanító, Zalay Márk tanár.

Az így megalakult bizottság megkezdvén
müködését, mindenek előtt egy lelkes felhívást
bocsátott ki tagok gyűjtése végett, mi által az
egyesület vagyoni állapotának megszilárdításá-
ra veté figyelmét, mert jól tudta, hogy az
egylet áldásos működése a kettőtől függ leg-
inkább.

Törekvését fenyves siker koronázta, a
mennyiben rövid idő alatt 281 tag iratkozott
be. Közöttük 29 tanfériu, 38 köz- és magán-
hivatalnok, 30 orvos, 96 kereskedő, 66 gyáros,
és iparos 15 gazdálkodó és 7 testület.

1894 február hó 11-én tartott közgyű-
lésen megalakult a Debreczen szab. kir. va-
ros és hajdumegyei kézügyesítő egyesület, ki-

mondattott, hogy addig is, míg a felterjesztett alapszabályok a belügyminiszterium által megerősítést nyernek, egyelőre egy tanműhely fog felállítani.

E határozat Fazekas Sándor főreáliskolai igazgató nemes ügybuzgalma folytán, ki törekvésünket minden alkalommal melegen karolta föl, s azt nagybecsű támogatásában részesítette, a reáliskola egyik tantermének átengedése által testté lőn.

E helyen meg kell még emlékeznem Vántsa György ipar-iskolai rajz-tanítóról is, ki e mozgalomnak mindvégig nemcsak egyik lelkes harczosa volt s ügyünket hírlapi cikkeivel is támogatta, hanem, ki nevét leginkább azzal tette maradandóvá egyetünk történetében, hogy a főreáliskolában elhelyezett első tanműhelyeket mintaszerűen berendezte s azt a kezdettől mindvégig szakszerűen vezette és vezeti jelenben is.

A tanműhely 1894. márcz. 7-én ünnepélyesen megnyitott 50 növendékkel, kik két csoportba osztva, hetenként kétszer — szerdán és szombaton — 2—5-ig nyertek oktatást a katon- és famunkákban.

Az alig négy hónapra terjedő tanfolyam a kezdet nehézségeivel küzde, ha nem is mutatott fel fényes eredményt, mindazon által a tanulók által elkészítet, leginkább gyakorlati murkák a 400-at meghaladtak.

(Folyt köv.)

Törvénytörések.

Büntügyi végtárgyalások. A debreczeni kir. tvszék büntető tanácsai előtt a következő bűnügyekben voltak végtárgyalások A 3-ik sz. teremben: Nagy Erzsébet ellen, kasztás miatt. Szöröcsén Ferencz ellen, lopás sikkasztás miatt. Kéki István ellen, hamis tanúsítás büntette miatt. Ifj. Tóth László s társai ellen, lopás miatt. A 2-ik számú teremben: Barta József ellen, lopás miatt. Vedres József ellen, hatóság elleni kihágás miatt. Kőrödi János s társai ellen, lopás és orgazdaság miatt. Ifj. Bonyeczás Antal ellen, gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt. Beke Zsuzsanna s társa ellen, lopás miatt.

Közgazdaság.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli súlyban) 49—50—krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg súlyban) 54—57 krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 52—53—krig. 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg, súlyban) 54—55—krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klg-ig terjedő súlyban) —, ——krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kgon felüli súlyban) —, —krig. 7. Közép (páronként 20)—280 klg, súlyban) —, —krig. 8. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő súlyban) 46.—krig. — III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli súlyban) 55—56—krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. súlyban) 53—54—krig. 11. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő súlyban) 48—49 krig. Sertés létszám 1895. évi decz hó 17. napján volt készletben 10683 db. 1895 év decz 17-től decz. 18-ig napján felhajtott 3845 darab. 1895 évi decz. 17—18-ik. napján elszállított 275 db. 1895 ai decz. hó 19-ik. napjára maradt készletbe 14253 db. A hizott sertés üzlet irányzata: Változatlan.

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	688—89.
Uj buza őszre 1896.	7.16—17.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.23—24.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.08—10.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.48—50.

Bécsi gabonatőzsde.

— Ékezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.25—26
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.56.—58
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.45—48
Tengeri máj-jun.-ra	4.81—82

Nem fizető börziánerek.

Többször említettük már, hogy az utolsó krach alatt és után számos olyan spekuláns akadt a tőzsdén, akik a differenciákat odahaza megfizették, de az idegen tőzsdéken szenvedett veszteségeik kiegyenlítését függőben hagyták. Az ilyenek ellen a tőzsdéken különféle módon járnak el. A berlini tőzsdén, mint már megirtuk, fekete könyvet adtak ki, amely azokat a bécsi és budapesti tőzsdeüzemeket állítja a pellengérré, akik ottani differenciáikkal maradtak hátralekban. Ma érkezett le a budapesti tőzsdetanácshoz a bécsi tőz-dekamara átirata, amelyben az a bécsi tőzsde-egylet megkeresésére kéri a tőzsde tanácsát, hogy járjon el a budapesti tőzsde ama látogatói ellen, kik kötelezettségeiknek a bécsi tőzsdén eleget nem tettek. A bécsiek kívánsága az, hogy ezek a látogatók a budapesti tőz-déről kizárassanak, vagy pedig jövő évtől kezdve tőlük a látogatási engedély megtagadassék. Hir szerint a tőzsdetanács eleget szándékozik tenni a bécsiek jogos kívánságának, de ugyanilyen rendszabályok alkalmazását kéri azokra a bécsi tőzsdetájkosokra, akik viszont a budapesti tőzsdén maradtak a differenciáikkal adósok.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet, 70. Páros bérlet 70.

Szombaton, 1895. december 21-én.

Fanchon asszony leánya.

Operette 4 felvonásban.

Vasárnap, 1895. december hó 22-én,

BÁNYAMESTER.

Operette 3 felvonásban.

Nyilttér.

LEGALKALMASABB

karácsonyi és ujévi

ajándékok

férfiak
részére

SCHWARTZ DÁNIEL

tajték pipametsző

és dohányzó eszköz

különleges üzletében, a Bikaszálloda épületében kaphatók.

Med. univ.

dr. SIGHERMANN ADOLF

FOGORVOS.

Rendel: délelőtt 9—12.
délután 2—6.

lakása Kossuth-u. 2152. Kardos-há

Ujdonságok
ablakfüggönyökből

fehér és créme
csipkefüggönyök
vagy színesen megfestett és a legizlésebb motívumokkal

aplikált

Storok

gyapju, genilia és Selyem függönyök állnak a t. közönség rendelkezésére,
KARDOS LÁSZLÓNÁL
Kossuth-utca.

Zádor Lajos

női divat-üzlete
a városház épületében.
A városháza építése következtében nagy arányu

alkalmi eladást
rendezek
leszállított árak

mellett, régiebb árucikkek u. m.
felöltők, gyermekruhák,
blusok,
selyem és gyapju szöveteket bámulatos olesó áron hozom forgalomba.

Továbbá a legujabb divatu felöltöket, bundákat, szörmeárukat, és más kész cikkeket, nemkülönbén seiyem, gyapju és divatszöveteket a beszerzési áron alól is, kiárusítom.

Ezen kedvező alkalomra a n. fé. közönség hecses figyelmét felhivom és megjegyzem, hogy eladásra csakis a czég jó híréhez méltó anyagok kerülnek.

15862

OLCȘO BEVÁSÁRLÁS Kutas G.

Bank palota Corsó kávéház mellett.

A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom raktáromon dusan felszerelt

déli gyümölcs
és külföldi különlegességeket,
Teákat, Tteasüteményeket,
különösen

karácsonyi évadra
csemegék, cukorkák,

ANANÁSE, JAMAİKAI és BRAZILIAI
RUMOKAT, COGNACOT,

ugyszinte mindenféle kül és belföldi
sajtokat s halakat

PRÁGAJ és KASSAI

sonkákat,

ZNAIMIUBORKÁKAT

és mindenféle fűszer szakmába vágó árukat

Amerikai és belföldi petroleum.

Uj és átjásztott

ZONGORÁK

pianinók, czimbalmok legol-
csóbban és legjobb minőségben
kaphatók

Schmidt S.

zongora telepében, á hol szinte
hangolások és javítások
eszközlése.

Köhögés,

elnyálkásodás és rekedtség ellen
igen jó házi szer a Réthy-féle

pemetefű-cukorkák,

mely a köhögést esillapítja és a
nyálkát feloldja.

Kellemes íze folytán a gyermekek is
szívesen veszik.

Egy doboz ára 30 kr.

Kapható:

Debreczenben: Füleki Pál, Rothschnek V
Emil, Tamássy Béla és Tóth Béla.

Hajdu-Bö szorményben: Nagy Sándor és
Schnek József.

Sámszonban: S. Pataky Árpád gyógyszerész
uraknál.

Cs. és kir. szab.

VIKTORIA kézi himzőgép

egyedüli képviselője

Neumann Lászlóné

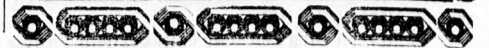
kisvárad-utca 2110., hol mindenki ingyen
oktást nyerhet.

Ügynökök

a törvényes engedélyezett sorajogok rész-
letfizetés melletti eladásra (az 1883. XXXI. t.
cz. értelmében) igen kedvező feltételek alatt
alkalmaztatnak.

Fővárosi váltó-üzletársaság.

(306.) a Adler és Fia Budapest.

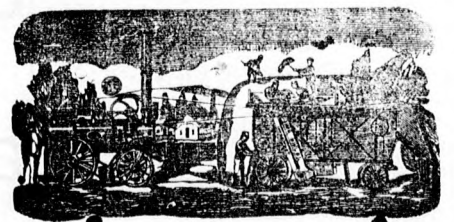
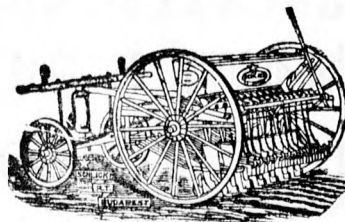

Gyermekek játékok dus választékban

feltűnő olcsó árak mellett, valamint
mindenféle

karácsonyi és ujévi
ajándékok kaphatók

Schwarz M. L.
női és férfi divat
üzletében,
a főposta mellett.

Okvetlen szükséges tudni a gazdaközönségnek

hogy van Debreczenben a megyeház átellenében egy
mezőgazdasági gépraktár,

dusan berendezve a legjobb magyarországi gyárakból a legnagyobb
választékban, a minő még a debreczeni piacon **nem volt,** hol a
nagyérdemű közönség szükségletét a legolcsóbban és a legjobb fizetési fel-
tétel mellett fedezheti.

A legjobb kiszolgálás biztosításával kérem a nagyérdemű gazda-
közönséget, sziveskedjék szükséglete beszerzése végett hozzám fordulni,
mielőtt valamely utazó ügynök által valamit magára erőszakoltna és
meg fog győződni arról, hogy nálam legalább is tíz százalékkal mindent
olcsóbban vehet, mint bárhol és hogy képes vagyok mindég a legjobb
áruval szolgálni ki vevőimet, melyet raktáromon folytonosan megtekinthet.

Fischer Jakab gazdasági gépraktára

DEBRECZEN, Főpiacz, a megyeházzal szemben.
Főüzlet: BUDAPEST, József-körút 31/B.